

Växjö kommun
info@vaxjo.se

2017-12-08

Dnr 400-2016:11440

Rektor Högtorpsskolan
cecilia.wallinder@vaxjo.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av förutsättningar för del-
aktighet i undervisningen vid Högtorps skola i
Växjö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomför en kvalitetsgranskning av "Förutsättningar för delaktighet i undervisningen". Syftet är att *granska och bedöma hur lärare skapar förutsättningar för alla elevers delaktighet i undervisningssituationen*.

De övergripande frågeställningarna är:

1. Vad i undervisningen skapar förutsättningar för delaktighet?
2. Vad i undervisningen skapar inte förutsättningar för delaktighet?

I detta ingår att granska och bedöma på vilka sätt och i vilken utsträckning *undervisningens aktiviteter, lärares ageranden och omgivningsfaktorer i lärmiljön* ger eller inte ger förutsättningar för delaktighet för alla elever. Skolinspektionen utgår i den här kvalitetsgranskningen från en definition av delaktighet som omfattas av sex delaktighetsaspekter: tillhörighet, tillgänglighet, samhandling, engagemang, erkännande och autonomi.¹

Granskningen genomförs i en klass i årskurs 5 vid 23 skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Högtorps skola i Växjö kommun ingår i denna granskning. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Skolinspektionen besökte Högtorps skola den 17-19 oktober 2017. Besöket genomfördes av Karin Nilsson och Kerstin Martinsson. Lektionsobservationer samt intervjuer med lärare, elever, rektor och representanter för elevhälsan har genomförts.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter följer en motivering till de viktigaste utvecklingsområdena som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.²

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärares³ arbete med att skapa förutsättningar för alla elevers delaktighet i undervisningen fungerar väl inom flertalet områden, men behöver utvecklas för att stärka elevers autonomi (Se tabellen och vidare beskrivning)

¹ Se bilaga 2.

² För granskningens författningsstöd, se bilaga 3.

³ Med lärare avses i beslutet de lärare som har deltagit i Skolinspektionens intervjuer och vars lektioner har varit föremål för Skolinspektionens observationer.

Tabell: Översikt av bedömda utvecklingsområde inom undervisningens aktiviteter, lärares ageranden och omgivningsfaktorer i lärmiljön, i förhållande till de sex delaktighetsaspekterna. I gråa fält anges de prioriterade utvecklingsområdena. Vita fält betyder att det inte bedömts vara ett prioriterat utvecklingsområde. Svarta fält betyder att de delaktighetsaspekterna inte är relevanta att bedöma i förhållande till lärares ageranden och omgivningsfaktorer i lärmiljön.

	Tillhörighet	Tillgänglighet	Samhandling	Erkännande	Engagemang	Autonomi
Undervisningens aktiviteter		Utvecklingsområde				Utvecklingsområde
Lärares ageranden						Utvecklingsområde
Omgivningsfaktorer i lärmiljön						

Undervisningens aktiviteter

Granskningen visar att lärare utformar undervisningsmomenten på ett sätt så att alla elever har en *tillhörighet* i klassen. Samtliga elever får sin undervisning tillsammans med klassen och arbetar med samma innehåll, även om några elever på en del lektioner undervisas i ett närliggande grupprum. Såväl rektorn som elevhälsan arbetar och strävar efter att alla elever ska vara i klassrummet bland annat genom att specialläraren har mycket av sin undervisningstid i klassrummen, och endast vid vissa insatser arbetar med elever enskilt.

Lärare utformar inte alltid undervisningens aktiviteter på ett sätt så att de blir *tillgängliga* för alla elever. För de elever som har lätt för ämnet utformar inte lärare uppgifter som är anpassade utifrån varje elevers olika kunskapsnivåer, utan arbetsuppgifterna är i stort sätt desamma för alla elever. Alla lärare klargör inte syfte och mål med lektionen. Lärarna ger inte heller alltid förklarningar till eleverna varför de ska utföra olika uppgifter. Läraren skapar goda förutsättningar för tillgänglighet för de elever som behöver stöd i sitt skolarbete genom att lektioner inleds med muntliga och skriftliga genomgångar som även kompletteras med konkreta exempel. Även dagens moment, innehåll samt de tider som gäller för dagen står på tavlan i klassrummet.

Lärare utformar undervisningen så att aktiviteter medger möjlighet för elever att *samhandla* med andra elever. Lärare utformar undervisningen på så sätt att elever får arbeta i par eller i mindre grupper. I de moment då lärare planerat att uppgiften ska genomföras i grupp eller par, tar läraren ansvar för gruppindelning och tar ansvar för att eleverna grupperas, så att de kan samarbeta i grupp eller med någon klasskamrat.

Lärare utformar undervisningen så att alla elever ges *erkännande* genom att eleverna kan bidra helt eller delvis till uppgiftens genomförande. Uppgifterna är utformade så

att alla elever gör samma sak, men de kan oftast genomföras på olika sätt eller med olika svårighetsgrad.

Lärare har olika strategier för att motivera och stärka elevernas *engagemang* genom att exempelvis vara en god förebild som lärare, att vara positiv och att hitta alla elevers olika egenskaper och kvalifikationer, så att det främjar elevers lust och motivation. Vidare framgår att eleverna ägnar sig i hög grad åt det som lektionerna är avsedda för, förutom vid några tillfällen.

Lärare utformar inte undervisningen så att den i tillräcklig utsträckning främjar elevers möjlighet att utöva sin *autonomi* och sitt inflytande. Även om lärare ibland låter elever ha inflytande över redovisningsform och vissa delar av innehållet, så är oftast både uppgift och innehåll fastställda av läraren på förhand och alla elever gör samma sak.

Lärares ageranden

Granskningen visar att lärare skapar *tillgänglighet* i undervisningen genom att ge ett aktivt lärarstöd till alla elever. Lärare försäkrar sig om att eleverna har förstått instruktioner och innehåll, genom att ställa frågor om innehållet, men även genom att lärare cirkulerar i klassrummet och samtalar med eleverna. Lärare går både till de elever som ber om hjälp och till de som inte gör det. Vidare framgår att elevhälsan bidrar till tillgängligheten för några elever, genom att till stor del vara inne i verksamheten och ge extra stöd till de elever som har behov av det.

Lärare ger elever *erkännande* genom att ge positiv återkoppling och bekräftelse på eleverna har genomfört ett bra jobb. Vidare framgår att lärare förmedlar till eleverna att de tror på deras förmåga att lära sig. Lärare har olika metoder för att fördela talutrymmet mellan eleverna. Lärare ger eleverna erkännande genom att fördela ordet jämnt mellan de elever som räcker upp handen och de som inte räcker upp handen, och även genom att fördela ordet mellan flickor och pojkar så att alla elever blir lyssnade till.

Lärare arbetar inte i tillräcklig utsträckning i sitt aktiva lärarstöd med att ge eleverna stöd i att utveckla en förståelse för och ett inflytande över det egna lärandet, för att alla elever ska ges möjlighet att utöva sin *autonomi*. Lärare efterfrågar inte elevernas åsikter om undervisningens innehåll eller arbetssätt. Lärare ger inte i tillräcklig omfattning eleverna tillfälle att reflektera över den inläring som sker under lektionerna eller pratar med eleverna om hur eleverna lär på bästa sätt. Däremot lyssnar lärare på och tillmötesgår elevers förslag, exempelvis om att få arbeta tillsammans. Det framgår att lärare ibland låter elever utvärdera sina kunskaper eller har enskilda samtal med eleverna för att ta reda på vad eleverna lärt sig inom ett område.

Omgivningsfaktorer i lärmiljön

Granskningen visar att den fysiska lärmiljön i klassrummet i hög grad är utformad så att den skapar *tillgänglighet* för alla elever och därmed ger förutsättningar för alla elever att vara delaktiga undervisningen. Klassrummen är utformade så att elevernas bänkar är placerade så att alla elever kan se vad som sker i undervisningen. I direkt anslutning till klassrummet finns två grupperum som eleverna har tillgång till.

Klassrummen är utformade så att eleverna har tillgång till det material som de behöver i undervisningen. Det finns böcker och övrigt praktiskt material lättåtkomliga för eleverna, vilket ger eleverna förutsättningar att utöva sin *autonomi*.

Granskningen visar att lärare arbetar så att eleverna får *erkännande* genom att de bemöter varandra med respekt och tillit. Lärarna uppmuntrar eleverna på ett respektfullt sätt. Vidare visar det sig att elever upplever att deras lärare tar eventuella incidenter på allvar och arbetar aktivt med värdegrundsfrågor, för att alla elever ska trivas och känna sig trygga i skolan.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden avseende undervisningens aktiviteter och lärares ageranden. Huvudmannen behöver se till att:

- Lärare utformar undervisningens aktiviteter efter elevers förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer att lärarnas sätt anpassa undervisningsmomenten efter elevers förutsättningar behöver stärkas. Observationerna visar att vid merparten av lektionstillfällena är både uppgift och innehåll fastställda av läraren på förhand och att alla elever gör samma sak. Uppgifterna är inte anpassade utifrån en variation av kravnivåer, så att elever som behöver extra utmaningar ges sådana. Vidare visar observationer att läraren har angivit på tavlan vad eleverna ska göra under lektionen. Inte vid något tillfälle har läraren angivit några alternativ, extrauppgifter eller fördjupningsuppgifter. Lärare presenterar heller inte heller något muntligt alternativ gällande arbetsform eller innehåll för eleverna. Det framkommer i intervjuer med lärare att de uppmanar eleverna att på egen hand hitta fördjupningsuppgift och hänvisar till de läromedel som används i respektive ämne. Det framkommer i intervjuer med eleverna att alla elever ges samma uppgifter utan variation avseende utmaningar eller svårighetsgrader. Utifrån redovisat underlag är Skolinspektionens samlade bedömning att läraren inte utformar undervisningen så att den i tillräcklig utsträckning främjar alla elevers *tillgänglighet*. På så sätt behöver lärares arbete med att skapa tillgänglighet för att alla elever ska vara delaktiga i undervisningen utvecklas.

- Lärare ger alla elever möjligheter att utöva ett reellt inflytande över undervisningens innehåll och arbetssätt samt möjligheter att utveckla sin förståelse för och sitt inflytande över det egna lärandet.

Skolinspektionen bedömer att elevers möjligheter att utöva sin *autonomi* behöver stärkas. Observationerna visar att lektionsinnehåll och uppgifter ofta är fastställda av lärare på förhand och att elever endast vid enstaka tillfällen kan välja hur de vill lösa olika uppgifter. Vid övriga observerade lektioner ges eleverna inga möjligheter till att påverka eller ha inflytande över innehållet i lektionen. Det framkommer i intervju med lärare att de anser att det finns en begränsning i hur mycket inflytande eleverna kan ha över undervisningen på grund av att undervisningen är ganska styrd av läromedlet. Observationerna visar att lärare, inte på någon av lektionerna, efterfrågar elevernas åsikter gällande undervisningens arbetssätt eller innehåll. Det framkommer i intervjuer med elever att lärare inte brukar diskutera med eleverna hur de lär bäst eller vad de vill utvecklas i. Därmed ges inte eleverna förutsättningar att kunna utöva ett reellt inflytande över undervisningens innehåll och arbetssätt och sitt eget lärande. Utifrån redovisat underlag är Skolinspektionens samlade bedömning att läraren inte utformar undervisningen så att den i tillräcklig utsträckning främjar elevers autonomi. På så sätt behöver lärares arbete med att skapa autonomi utvecklas, för att alla elever ska vara delaktiga i undervisningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 8 juni 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Huvudmannen ska vid uppföljningen även redovisa hur granskningens resultat används övergripande i hela verksamheten. Vidare ska huvudmannen redovisa hur rektorn och huvudmannen följer upp de vidtagna åtgärderna samt i vilken grad man bedömer att åtgärderna har fått avsedd effekt.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till diarienumret för granskningen (dnr 400–2016:11440) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar



Elisabeth Ahlgren
Enhetschef /Beslutsfattare



Karin Nilsson
Utredare/Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/forutsattningar-for-delaktighet-i-undervisningen/>

Bilageförteckning

- | | |
|-----------------|------------------------------------|
| Bilaga 1 | Bakgrundsuppgifter om verksamheten |
| Bilaga 2 | Definition av delaktighet |
| Bilaga 3 | Granskningens författningsstöd |

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Högtorps skola i Växjö är en F-6 skola med totalt cirka 318 elever. Skolan är organiserad i tre arbetslag stadiervis; F-2, 3-4 och 5-6. Varje årskurs är indelad i två basgrupper. Skolan har även en förberedelseklass för elever i årskurs 2-6. På skolan finns fyra fritidsarbetslag som samarbetar med lärare från respektive årskurs.

Skolan drivs av en rektor med ansvar för årskurserna från förskoleklass till årskurs 6. Skolan har en ledningsgrupp med representanter från varje arbetslag.

På skolan finns ett elevhälsoteam som leds av rektor. Elevhälsoteamet består i övrigt av två speciallärare och en skolsköterska.

Enligt nationell statistik ligger skolans kunskapsresultat generellt över resultaten i riket. Av nationell statistik framgår att 100 procent av eleverna i årskurs 3 på Högtorps skolan når kravnivåerna i nationella prov i matematik vid de flesta delproven. I svenska framgår att 100 procent av eleverna uppnår kravnivån för godkänt med undantag för två delprov. Vidare visar statistiken att även i årskurs 6 når 100 procent av eleverna kravnivåerna i alla delar.

Arbetslaget för årskurs 5 består av tre lärare. I den klass i årskurs 5 som är föremål för granskningen, är antalet elever 21 stycken varav 8 är flickor och 13 är pojkar.

Bilaga 2: Definition av delaktighet

Skolinspektionen använder en definition av delaktighet som har utvecklats av främst professor Ulf Janson vid institutionen för pedagogik och didaktik vid Stockholms universitet. Denna definition är också den som används och har vidareutvecklats av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Enligt denna definition består delaktighet av sex identifierbara aspekter: *tillhörighet*, *tillgänglighet*, *samhandling*, *erkännande*, *engagemang* och *autonomi*.⁴

Aspekten *tillhörighet* innebär att eleven formellt tillhör skolan, klassen eller gruppen. Det betyder att eleven, genom att vara inskriven i en skola och placerad i en klass, har rätt att delta i den aktivitet som ska genomföras och ingå i det sammanhang som råder. Detsamma gäller om läraren tilldelat eleven en gruppstillhörighet för ett särskilt moment i en undervisningssituation.

Aspekten *tillgänglighet* består av tre olika delar. *Fysisk tillgänglighet* som innebär att miljön är anpassad och därmed tillgänglig för alla elever. Det handlar exempelvis om att elever kan ta sig till och använda platser och miljöer, men också att undervisningsobjekt är tillgängliga för alla. Vidare består aspekten *tillgänglighet* av *tillgängligt meningsskapande* det vill säga skolans ansvar för att se till att alla elever förstår sammanhangets mening och innebörd. Slutligen innebär *kommunikativ tillgänglighet* att alla elever ges möjlighet att förstå både talat språk och annan icke-verbal kommunikation.

Aspekten *samhandling* innebär att eleven ges möjlighet att vara med i utförandet av en gemensam aktivitet. Det handlar om gemenskap och interaktion elever emellan, exempelvis under idrotten eller vid grupparbeten. Det behöver dock inte betyda att alla elever gör samma sak inom en aktivitet, utan att alla elever bidrar till aktivitetens genomförande.

Aspekten *erkännande* är en delaktighetsaspekt som handlar om andras uppfattningar och acceptans och innebär exempelvis att elever uppfattas tillföra något till gruppen eller sammanhanget. Det betyder således att elever accepteras som de är av de andra eleverna, men också av lärare och av annan personal, och att elevers medverkan i en aktivitet inte ifrågasätts av andra.

Aspekten *engagemang* är en egenupplevd aspekt av delaktighet. Engagemang kan inte avkrävas elever och enbart indirekt skapas av andra. Det handlar om huruvida elever

⁴ Se exempelvis Szönyi, K. och Söderqvist Dunkers, T. (2015). *Där man söker får man svar. Delaktighet i teori och praktik för elever med funktionsnedsättning*. FoU skriftserie nr 2. Specialpedagogiska skolmyndigheten.

upplever sig engagerade och motiverade i en undervisningssituation. Något som kan vara beroende av de förutsättningar som andra delaktighetsaspekter ger, exempelvis utifrån den grad av tillgänglighet som råder eller i form av andras erkännande.

Aspekten *autonomi* handlar om att elever har inflytande över den egna situationen, d.v.s. att elever har möjlighet att bestämma över det egna handlandet, vad som ska göras, hur det ska göras, och tillsammans med vilka, dock inom de ramar som skolans regler ger. I detta ingår även inflytande och reflektioner över det egna lärandet.

Bilaga 3: Granskningens författningsstöd

1 kap. 3 § skollagen (SFS 2010:800)

I denna lag avses med undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

1 kap. 4 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

1 kap. 8 § skollagen, andra stycket

I diskrimineringslagen (2008:567) finns bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet.

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

1 kap. 10 § skollagen

I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.

Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne.

Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

2 kap. 25 § skollagen

För eleverna i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

3 kap. 3 § skollagen

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

3 kap. 5a § skollagen

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, såvida inte annat följer av 8 §.

3 kap. 10 § skollagen

För en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

4 kap. 9 § skollagen

Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

5 kap. 3 § skollagen

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

5 kap. 2 § skolförordningen (SFS 2011:185)

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Prop. 2009/10:165, Den nya skollagen - För kunskap, valfrihet och trygghet, s. 221

I förskolans och skolans uppdrag ligger att alla barn och elever ska ges bästa möjliga förutsättningar att utifrån sina behov och förutsättningar utvecklas så långt som möjligt i enlighet med utbildningens mål. I detta ligger att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag beträffande de barn och elever som har sämre förutsättningar. Förskolan och skolan ska också ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa.

Prop. 2009/10:165, s. 229

Likvärdighet betyder inte likformighet eller att alla elever ska få lika mycket resurser. Likvärdighet upprätthålls av mål i skollag och läroplaner, betygskriterier, bestämmelser om minsta garanterad undervisningstid, ämnen, lärarbehörighet, särskilt stöd, överklagande samt tillsyn och kvalitetsgranskning. Likvärdighet innebär här att de fastställda målen kan nås på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar. Kvaliteten i verksamheten ska dock ha lika hög nivå oavsett var i landet verksamheten bedrivs.

Prop. 2009/10:165 s. 276

Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Prop. 2009/10:165, s. 367

Elever är olika och har olika behov. De har alla rätt till en likvärdig grundskoleutbildning. Därför måste skolan möta eleverna på olika sätt. Skolgången ska således anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. Denna anpassning får dock inte göras på ett sådant sätt att den kan leda till att elevernas möjligheter att knyta allsidiga kontakter inskränks. Inte heller får elevernas grundläggande rätt att tillhöra en fast grupp, en social gemenskap, inskränkas annat än om mycket starka skäl motiverar detta. Det är också av stort värde mot bakgrund av grundskolans fostrande uppgift att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan.

Lgr 11⁵, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller

⁵ Förordningen (SKOLFS:2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet reviderades genom SKOLFS 2017:11 och ändringen trädde i kraft den 1 juli 2017. Bilagan till förordningen får tillämpas på utbildning som påbörjas efter ikraftträdandet och ska tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2018. Skolinspektionen tillämpar den gamla lydelsen i denna kvalitetsgranskning, d.v.s. lydelsen före ändringen genom SKOLFS 2017:11.

annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället.

En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass och enskilt.

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- kan lära, utforska och arbeta självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin förmåga.

Läraren ska

- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter och
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever.

Alla som arbetar i skolan ska

- främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.

Läraren ska

- utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan och
- svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

Lgr 11, 2.8 Rektors ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Rektorn har ansvar för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.